

kunne opgive denne Ret, er det Administrationens Ønske, at man fra Skatteraadens Side anvender den med saa stor Varsomhed, som er forenelig med det Hensyn, Skatteraadene ubetinget have at tage, nemlig at faa Skatten lignet saa godt som muligt.

Endnu maa jeg tillade mig et Par enkelte Bemærkninger i Anledning af noget, som den ærede Ordfører sagde. Den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, at allerede nu efter 2den Behandling var dette Aars Budget blevet et Underskudsbudget, idet vi nu havde faaet et Underskud paa nogle Hundrede Tusinde Kroner. Det er jo ganske rigtigt, og vi ere jo enige om, at inden Enden tager, bliver det ikke bedre. Ikke alene kommer der naturligvis Bevillinger til ved 3die Behandling, men vi haabe vel alle — i alt Fald ved jeg, at Flertallet i dette Ting haaber det —, at det i Løbet af denne Rigsdagssamling skal lykkes at faa vedtaget Love, som ville medføre ikke ubetydelige Udgifter ogsaa allerede i det Finansaar, for hvilket vi nu skulle lægge Budget. Jeg minder saaledes om de sociale Love, som min Kollega, Justitsministeren, og den tidligere Indenrigsminister have forelagt her i Tinget, og som alle ville medføre Udgifter og enkelte af dem store Udgifter for Statskassen. Jeg haaber, som sagt, ogsaa som Finansminister, at disse Love skulle blive vedtagne; jeg vil nødig være med til, saa længe jeg er Finansminister, at være karrig overfor Krav paa Løsning af slige sociale Spørgsmaal, som der her er Tale om. Naar vi faa dem, ja saa vil det maaske vise sig, at der, naar Budgettet gøres op, vil være et ikke ubetydeligt Underskud paa det.

Men, som ogsaa den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, kunne vi jo til Gængæld ogsaa haabe, at Indtægterne blive noget større. Lad mig, inden jeg gaar over dertil, gøre opmærksom paa, at naar vi tale om Underskud paa Budgettet, have vi jo dog een Post at løbe paa, som ikke er ubetydelig, nemlig de 1,800,000 Kr., som ere opførte som Udlaan til Husmænd til Husmandslodder. Ifølge Loven om Husmandslodder, som vi fik i Fjor, og i Henhold til den Lov om Tillæg til Statutterne for Kreditforeningerne, som foreligger i Aar, vide vi jo alle, at hvad Dag, Statskassen ønsker det, er der en Mulighed for, at disse 1,800,000 Kr., som foreløbig udgaa af Statskassen i direkte Udlaan til Husmænd, atter kunne indgaa ved Salg af de Obligationer, som der er Hjem-

mel til at udstede. Det er i Virkeligheden kun et foreløbigt Udlæg, som Statskassen gør, og hvis vi ville se paa det virkelige Budget, ja, saa have vi straks disse 1,800,000 Kr. at løbe paa.

Dernæst have vi jo ogsaa at haabe, at Overskuddet af Statsbanerne skal være i stadig Stigen. Det er budgetteret til 4 Mill., men efter de Erfaringer og de foreløbige Opgørelser, vi have for det løbende Finansaar, er der Grund til at antage, at allerede for dette vil Statsbanernes Overskud blive ikke ubetydeligt mere. Naturligvis kan man ikke spaa, hvad Statsbanerne ville give i 1905—06, men hvis intet Uheld indtræffer, og hvis ikke Konjunkturerne paa en mærkelig Maade gaa ned, er der vel Haab om, at det, om det end ikke vil stige saa stærkt som i det sidste Aar, saa dog vedblivende vil være voksende i 1905—06. Det er overhovedet mit Haab, at det skal vise sig, at vi efterhaanden der ville faa et virkelig godt Aktiv i vor Statshusholdning. Jeg tror ikke, at vi komme saa vidt som i Prøjsen, hvor Statsbanerne give $6\frac{1}{4}$ pCt., og hvor Indtægten af dem er mere end stor nok til at klare baade samtlige Renter og samtlige Afdrag paa den samlede Statsgæld for hele Kongeriget Prøjsen. Saa vidt tror jeg, ja, jeg vil sige haaber jeg ikke en Gang, at vi komme, thi det vilde maaske være at spænde Fordringerne til Statsbanerne vel højt, men jeg haaber ganske vist, at der skal vise sig et voksende Overskud, saa at vi efterhaanden komme op imod, at Statsbanerne give, hvad jeg vil kalde Statens egen Rente af de Penge, som ere anbragte i dem. Det tror jeg ikke er en overdreven Fordring at stille, men at det er i Overensstemmelse med god Økonomi, og jeg tror, at vi her fra Lovgivningsmagtens Side ikke skulle være bange for at forfølge dette Maal. Hvis vi naa det, ville vi jo allerede komme noget op over de 4 Mill., som der her er Tale om.

Saa tør vi vel med den ærede Ordfører haabe paa de stadig stigende Toldindtægter, disse stadig stigende Toldindtægter, som paa den ene Side ere en Finansministers Glæde, men paa den anden Side ogsaa ere noget af en Sorg. Men vi tør vist ikke haabe, at de vedblivende ville stige i det kommende Aar lige saa stærkt som i de foregaaende. I hvert Fald synes Stigningen nu at være noget mindre. Dertil kommer, og det vil jeg her gøre opmærksom paa, at de direkte Skatter jo ogsaa vise Tendens til Stigning. Nu staa vi ved Skiftet mellem